

بررسی وضعیت سلامت روان درمعتادان تزریقی زندان کاشان سال ۱۳۸۶

دکتر فاطمه سادات قریشی، دکتر افشین احمدوند*، دکتر زهرا سپهر منش

استادیار، گروه روانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

چکیده

سابقه و هدف: امروزه وابستگی به مواد مخدر، اعتیاد و تجارت غیرقانونی این مواد به صورت یک بحران جهانی مطرح است. نزدیک ۹۰٪ افراد معتاد به ترکیبات افیونی دچار نوعی اختلال روانی هستند که در این بین افسردگی، اختلال شخصیت ضداجتماعی و اضطراب از اهمیت بیشتری برخوردار هستند. هدف از پژوهش حاضر تعیین میزان سلامت روان معتادان تزریقی در زندان کاشان است. **مواد و روش‌ها:** کلیه معتادین تزریقی زندان با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس وارد مطالعه شدند و با استفاده از پرسشنامه سلامت عمومی (General Heath Questionnaire) GHQ-28 و پرسشنامه مشخصات دموگرافیک و همچنین مصاحبه روانپزشکی بر اساس چک‌لیست DSM-IV توسط ۳ روانپزشک مورد ارزیابی قرار گرفتند.

یافته‌ها: از ۴۸ معتاد تزریقی که بر اساس آزمون GHQ-28 مشکوک به اختلال شناخته شدند، براساس مصاحبه بالینی ۴۴ نفر مبتلا به اختلال روانپزشکی بودند. شایعترین اختلالات روانپزشکی به ترتیب عبارت بودند از: اختلال شخصیت ضد اجتماعی در ۲۸ نفر (۶۳/۶٪)، اختلالات خلقی در ۲۱ نفر (۴۷/۷٪)، اختلالات اضطرابی در ۸ نفر (۱۸/۱٪) و اختلال انطباقی در ۳ نفر (۶/۸٪). همچنین ۱۹ نفر (۴۳/۱٪) دارای چند اختلال بودند و ۲۵ نفر (۵۶/۸٪) تنها دارای یک اختلال بودند. در این پژوهش بین سن، مدت زندانی بودن، نوع جرم، وضعیت تاهل، وضعیت شغل و سطح تحصیلات با اختلال روانی رابطه معنی‌داری مشاهده نشد. با این حال وجود اختلال روانی در مردان معتاد تزریقی بیکار و معتادین تزریقی زیر ۳۰ سال بیشتر از سایر معتادین تزریقی بود. **نتیجه‌گیری:** معتادان تزریقی از وضعیت سلامت روانی مناسبی برخوردار نیستند. با توجه به اینکه این مطالعه برای اولین بار در کشور انجام می‌گردد، این موضوع نیاز به بررسیهای کاملتر و همه‌جانبه‌تری دارد.

واژگان کلیدی: سلامت روان، معتاد تزریقی، تست سلامت عمومی.

مقدمه

امروزه وابستگی به مواد مخدر، اعتیاد و تجارت غیرقانونی این مواد به صورت یک بحران جهانی مطرح است. نزدیک ۹۰٪ افراد معتاد به ترکیبات افیونی دچار نوعی اختلال روانی هستند که در این بین افسردگی، اختلال شخصیت ضداجتماعی و اضطراب از اهمیت بیشتری برخوردار هستند. گزارش شده است حدود ۱۵٪ از کسانی که وابستگی به ترکیبات افیونی دارند حداقل یکبار سعی کرده‌اند خودکشی کنند. طبق پژوهشی که در آمریکا در فاصله سالهای ۱۹۸۱ تا ۱۹۸۳ انجام شد ۷۰٪ از افراد بالغ در عمر خود مشمول ملاکهای تشخیصی DSM-IV برای سوء مصرف مواد بودند (۱). حدود ۴۰٪ از افراد در طول عمر خود به مصرف یک یا

چند ماده غیرقانونی می‌پردازند و شیوع سوء مصرف مواد در طول عمر حدود ۲۰٪ برآورد شده است (۱). در مطالعات مختلف بین ۳۰ تا ۶۰ درصد بیماران مبتلا به سوء مصرف مواد، واجد ملاکهای تشخیصی اختلال شخصیت ضداجتماعی هستند. احتمال خودکشی موفق بین مبتلایان به سوء مصرف مواد تقریباً ۲۰ برابر بیشتر از کل جمعیت است (۲). در مطالعه‌ای که توسط Compton و همکاران در سال ۲۰۰۰ بر روی افراد مصرف‌کننده مواد انجام شد نشان داده شد میزان شیوع وابستگی به الکل ۶۴٪ و اختلال شخصیت ضداجتماعی ۴۴٪، اختلالات فوبیک ۳۹٪، افسردگی اساسی ۲۴٪، دیس‌تایمیا ۱۲٪، اختلال اضطراب فراگیر ۱۰٪، اختلال پانیک ۳٪، مانیا ۳٪، اختلال وسواس جبری ۳٪، پراشتهایی ۲٪ و اسکیزوفرنیا و بی‌اشتهایی هر یک ۱٪ است (۳). Hendriks در سال ۲۰۰۳ در مطالعه خود بر روی ۱۵۲ معتاد به این نتیجه رسید که ۸۰٪ از نمونه‌ها دارای اختلال

*نویسنده مسئول مکاتبات: دکتر افشین احمدوند؛ کاشان، خیابان ابادر، روبروی شهرداری، بیمارستان اخوان، گروه روانپزشکی؛

پست الکترونیکی: drzo.ghoreishi@yahoo.com